

El secret del meu turbant

Nadia Ghulam / Agnès Rotger

Columna edicions

La mare xiscla mentre em treu amb mans frenètiques els trossos de guix i de ciment que m'han caigut al damunt. Els seus ulls plens de pànic busquen algun indicatiu de vida al meu cos de vuit anys. Acaba de caure una bomba a casa. I ella es llança a apagar amb el seu cos les flames que encenen el meu, amb una abraçada en què em vol tornar a donar la vida. Ignora que ella també s'està cremant, ignora que és una dona feixuga i poc àgil, ignora el fum i la runa i em treu a coll, i en pocs segons, del que podia haver estat la meua tomba. Només després de veure'm fora d'allà, i de comprovar que encara respiro, a la mare l'abandonen les forces. Llavors es posa a tremolar descontroladament i a repetir el meu nom com si no pogués parar mai més: «Nadia, Nadia, Nadia, Nadia». Serà l'última vegada que la mare em dirà Nadia a la nostra casa de Kabul. El proper cop que tindrem una casa, jo seré l'home de la família.

EL PARADIS PERDUT

A mi no m'agradava gens dutxar-me. Però la mare no estava per punyetes:

—Que no saps que a les nenes que no es renten se les emporten els polls mentre dormen i les llancen al riu?

Aquesta història dels polls em feia tanta angúnia que claudicava cada dia. Seguia la mare al bany, em deixava treure la roba i tancaava els ulls amb força mentre ella em posava un rajolí de xampú al cap i m'hi abocava aigua per fer força escuma fregant fort amb els dits. Quan ja estava la rentada venia un moment pitjor: el de raspallar-me. Sempre he tingut els cabells molt rinxolats —herèn-

cia paixtu del meu pare— i quan la mare m'hi passava la pinta per desenredar-los era com una tortura. Ella cantava per distreure'm, i jo feia la tornada entre ais ais ais.

Fèiem un duet bastant còmic.

A casa no hi havia aigua corrent, però anàvem sempre nets com una patena gràcies al nostre rudimentari, però eficaç, sistema de dutxa amb aigua calenta. Quan m'alliberava, amb un gran sospir, del ritual de neteja diari, corria cap al jardí a trobar-me amb en Zelmai, que m'esperava amagat entre magraners i pins pinyoners. A vegades, si feia calor, ens esquitxàvem l'un a l'altre a la font que hi teníem. Altres cops jugàvem a vacunar les pobres granotes que pescàvem. Aquell jardí tan gran, ple de flors, plantes i arbres, d'amagatalls i de bestioles, era el nostre univers privat. Només entràvem a casa quan no hi havia cap altre remei, quan la mare ens cridava perquè el jardiner, el nostre estimat oncle Ayub, ja havia dut el pa calent per a l'esmorzar.

Els afganesos estem molt orgullosos del nostre pa, el *naan*, que és pla, flonjo i olorós com cap altre. A en Zelmai li agradava fer-ne trossos i sucar-los a la tassa de te ensucrat, i a mi m'agradava imitar-lo. Menjàvem asseguts a la catifa, al costat del pare, i miràvem els dibuixos que feien a la tele. Al nostre voltant, la mare no parava de feinejar: donava l'esmorzar a les meves dues germanes petites, preparava els nostres uniformes de l'escola, la maleta del pare, el dinar... Suava.

—Digues, Zelmai *jan*, quina és l'arrel quadrada de 39?

En Zelmai *jan* («estimat») feia cara de

pòquer i cuitava a posar-se un altre tros de pa a la boca, que amb la boca plena no es pot parlar...

El pare vigilava de molt a prop els seus estudis, però al meu germà, que era llest com una fura, li interessaven molt més les pel·lícules de Bollywood que les matemàtiques. A vegades m'ensenyava balls que havia vist a les pel·lícules que feien els divendres a la nit per la tele. Ell sempre representava que era un príncep indi fort i atractiu, i jo el mirava embadalida. El pare, si ens veia, s'enfadava molt amb en Zelmai, perquè deia que en lloc de jugar tant amb una nena petita hauria d'estar estudiant i treballant. Que per això estava matriculat a l'escola, i per això havia quedat d'acord amb el seu amic i soci Korban perquè fes d'aprenent a la botiga de catifes. En Zelmai deia que sí, que sí, pare *jan*, però quan estàvem sols sempre em repetia que no tenia cap ganes d'enterrar-se en una cova fosca com la botiga de catifes, i buscava qualsevol excusa per escapar-se'n i córrer cap a casa a escoltar els contes de l'oncle Ayub o a escarxofar-se a mirar la tele. A mi, en canvi, l'escola m'encantava. M'encantava tenir el meu llapis i els meus quaderns, m'encantava la meua veïna de taula, que es deia Nadia com jo i portava els cabells recollits en dues trenes. I a totes dues ens encantava escoltar com la senyoreta Shikebà recitava poesies d'antics escriptors perses que no oblidàvem mai més:

Tinc per a tu una sorpresa,
ha arribat la primavera,
els jardins són florits de roses
l'aigua ja brilla al riu
i els ocells canten el seu piu-piu.